A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (második tanács)

2023. április 20.*

„Előzetes döntéshozatal – Szociálpolitika – A foglalkoztatás és a munkavégzés során alkalmazott egyenlő bánásmód – 2000/78/EK irányelv – Az életkoron alapuló hátrányos megkülönböztetés tilalma – Köztisztviselői illetmény – Hátrányosan megkülönböztetőnek minősített korábbi nemzeti szabályozás – Korábbi illetményrendszer szerint megállapított szolgálati időre hivatkozás alapján történő új illetményrendszerbe besorolás – E szolgálati időnek összehasonlítási referencia-időpont meghatározásával történő kijavítása – Az új besorolás hátrányosan megkülönböztető jellege – Az idősebb köztisztviselők hátrányos megkülönböztetésére irányuló szabály”

A C-650/21. sz. ügyben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a Verwaltungsgerichtshof (legfelsőbb közigazgatási bíróság, Ausztria) a Bírósághoz 2021. október 27-én érkezett, 2021. október 18-i határozatával terjesztett elő az

FW,

CE

által indított,

a **Landespolizeidirektion Niederösterreich**,

a **Finanzamt Österreich**

részvételével folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (második tanács),

tagjai: A. Prechal tanácselnök, M. L. Arastey Sahún (előadó), F. Biltgen, N. Wahl és J. Passer bírák,

főtanácsnok: J. Richard de la Tour,

hivatalvezető: A. Calot Escobar,

tekintettel az írásbeli szakaszra,

* Az eljárás nyelve: német.

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

– FW képviseletében V. Treber-Müller Rechtsanwältin,

– CE képviseletében M. Riedl Rechtsanwalt,

– az osztrák kormány képviseletében A. Posch és J. Schmoll, meghatalmazotti minőségben,

– az Európai Bizottság képviseletében B.-R. Killmann és D. Martin, meghatalmazotti minőségben,

tekintettel a főtanácsnok meghallgatását követően hozott határozatra, miszerint az ügy elbírálására a főtanácsnok indítványa nélkül kerül sor,

meghozta következő

Ítéletet

1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem a foglalkoztatás és a munkavégzés során alkalmazott egyenlő bánásmód általános kereteinek létrehozásáról szóló, 2000. november 27-i 2000/78/EK tanácsi irányelvnek (HL 2000. L 303., 16. o.; magyar nyelvű különkiadás 5. fejezet, 4. kötet, 79. o.) az Európai Unió Alapjogi Chartája (a továbbiakban: Charta) 21. cikkével összefüggésben értelmezett 1., 2., és 6. cikkének az értelmezésére vonatkozik.

2 E kérelmet az FW és CE, valamint a Landespolizeidirektion Niederösterreich (alsó-ausztriai tartományi rendőrkapitányság, Ausztria) és a Finanzamt Österreich (adóhatóság, Ausztria), korábban Finanzamt Salzburg-Land (salzburgi tartományi adóhatóság, Ausztria) (a továbbiakban együtt: adóhatóság) között FW és CE szövetségi állami köztisztviselők illetménytáblázatában eltöltött szolgálati idejének meghatározása tárgyában folyamatban lévő jogvita keretében terjesztették elő.

Jogi háttér

Az uniós jog

3 A 2000/78 irányelvnek „Az irányelv célja” című 1. cikke a következőket írja elő:

„Ennek az irányelvnek a célja a valláson, meggyőződésen, fogyatékosságon, életkoron vagy szexuális irányultságon alapuló, foglalkoztatás és munkavégzés során alkalmazott hátrányos megkülönböztetés elleni küzdelem általános kereteinek a meghatározása az egyenlő bánásmód elvének a tagállamokban történő megvalósítására tekintettel.”

4 Az említett irányelvnek „A hátrányos megkülönböztetés fogalma” címet viselő 2. cikke szerint:

„(1) Ezen irányelv alkalmazásában az »egyenlő bánásmód elve« azt jelenti, hogy az 1. cikkben említett okok alapján nem szabad semmiféle közvetlen vagy közvetett hátrányos megkülönböztetést tenni.

(2) Az (1) bekezdés alkalmazásában:

a) közvetlen hátrányos megkülönböztetés akkor áll fenn, ha egy személy egy másikhoz képest kedvezőtlenebb elbánásban részesül, részesült vagy fog részesülni egy hasonló helyzetben az 1. cikkben hivatkozott okok bármelyike alapján;

b) közvetett hátrányos megkülönböztetés akkor áll fenn, ha egy látszólag semleges előírás, feltétel vagy gyakorlat egy bizonyos vallású vagy meggyőződésű, egy bizonyos fogyatékosságú, egy bizonyos életkorú vagy egy bizonyos szexuális irányultságú személyt más személyekkel szemben hátrányos helyzetbe hoz, kivéve ha
i. az előírás, feltétel vagy gyakorlat törvényes [helyesen: jogszerű] cél által objektíve igazolható, és a cél elérésére irányuló eszközök megfelelők és szükségesek; […]

[…]”

5 Az említett irányelvnek „Az irányelv hatálya” című 3. cikke (1) bekezdésének c) pontja az alábbiakat írja elő:

„A Közösségre átruházott hatáskörök korlátain belül ezt az irányelvet minden személyre alkalmazni kell, mind a köz-, mind a magánszféra vonatkozásában, beleértve a köztestületeket [helyesen: az állami szerveket] is a következőkre tekintettel:

[…]

c) alkalmazási és munkakörülmények, beleértve az elbocsátást és a díjazást”.

6 Ugyanezen irányelv „Az életkoron alapuló eltérő bánásmód igazolása” című 6. cikke (1) bekezdésében a következőképpen rendelkezik:

„(1) A 2. cikk (2) bekezdése ellenére a tagállamok rendelkezhetnek úgy, hogy az életkoron alapuló eltérő bánásmód nem jelent hátrányos megkülönböztetést, ha – a nemzeti jog keretein belül – egy törvényes cél által objektíven és ésszerűen igazolt, beleértve a foglalkoztatáspolitikát, a munkaerő-piaci és a szakképzési célkitűzéseket, és ha a cél elérésének eszközei megfelelők és szükségesek.

[…]

(2) A 2. cikk (2) bekezdése ellenére a tagállamok rendelkezhetnek úgy, hogy a foglalkoztatási szociális biztonsági rendszerekben a rendszerbe történő belépés korhatárhoz kötése, továbbá a nyugdíjra vagy rokkantsági ellátásra való jogosultság [helyesen: a rendszerbe történő belépés, továbbá a nyugdíjra vagy rokkantsági ellátásra való jogosultság korhatárhoz kötése] – beleértve az ilyen rendszerek alapján a foglalkoztatottak vagy a foglalkoztatottak csoportjai, illetve kategóriái részvételének különböző életkorhoz kötését – és az ilyen rendszerekkel kapcsolatos biztosításmatematikai számításokban az életkor használata nem jelent az életkoron alapuló hátrányos megkülönböztetést, feltéve, hogy ez nem eredményez a nemi hovatartozáson alapuló hátrányos megkülönböztetést.”

7 A 2000/78 irányelvnek „Az irányelv betartása” című 16. cikke a következőképpen rendelkezik:

A tagállamok megteszik a szükséges intézkedéseket, hogy biztosítsák:

a) bármely törvényi, rendeleti vagy közigazgatási rendelkezés eltörlését, amely az egyenlő bánásmód elvével ellentétes;

b) bármely, az egyenlő bánásmód elvével ellentétben álló rendelkezés, amelyet szerződés, kollektív szerződés, vállalati belső szabályzat, a szellemi szabadfoglalkozásúak, valamint a munkavállalók és munkáltatók szervezeteinek szabályzatai tartalmaznak, semmissé nyilvánítását vagy nyilváníthatóságát vagy módosítását.”

Az osztrák jog

8 A szövetségi állami tisztviselők díjazására és előmenetelére vonatkozó osztrák jogszabályokat több ízben módosították, mivel egyes rendelkezéseik ellentétesek voltak az uniós joggal. A tisztviselők új díjazási és előmeneteli rendszere, amely a 2019-ben és 2020-ban kihirdetett jogszabály-módosításokból ered, többek között a korábban hatályos díjazási és előmeneteli rendszerből fakadó, az életkoron alapuló hátrányos megkülönböztetés megszüntetésére irányul.

A 2010. évi GehG

9 A Bíróság 2009. június 18-i Hütter ítéletében (C-88/08, EU:C:2009:381) megállapított, a Gehaltsgesetz (illetménytörvény) korábbi változatában szereplő, életkoron alapuló hátrányos megkülönböztetés megszüntetése érdekében a 2010. évi Bundesbesoldungsreformmal (az illetményreformról szóló 2010. évi szövetségi törvény, BGBl. I, 82/2010) módosított, 1956. évi Gehaltsgesetz (illetménytörvény; a továbbiakban: 2010. évi GehG) 8. §-ának (1) bekezdése a következőket írta elő:

„Az előmenetelt referencia-időpont alapján határozzák meg. A jelen § ellenkező rendelkezése hiányában az adott foglalkoztatási csoport második fizetési fokozatába történő előlépéshez szükséges időszak öt év, a többi fizetési fokozat tekintetében pedig két év.”

10 A 2010. évi GehG 12. §-a a következőképpen rendelkezett:

„(1) „Az előmeneteli referencia-időpontot úgy kell meghatározni, hogy – a (4)–(8) bekezdésben szereplő korlátozások sérelme nélkül – az alkalmazás napját megelőző időszaknak kell tekinteni az alábbi év június 30-át követő időszakokat, amelyben az iskolai oktatás első évének megkezdésétől számított kilenc tanévet teljesítették, vagy amely évben azokat teljesítették volna:

1. a (2) bekezdésben említett időszakokat teljes egészükben;

2. az egyéb időszakokat,
   a) amelyek megfelelnek a (3) vagy (3a) bekezdésben előírt feltételeknek, és azokat teljes egészükben tekintetbe kell venni;
   b) amelyek nem felelnek meg a (3) vagy (3a) bekezdésben előírt feltételeknek, és
      aa) teljes egészükben tekintetbe kell venni hároméves időtartamig és
      bb) felerészükben tekintetbe kell venni legfeljebb további három év időtartamig.

1a. Az (1) bekezdés 2. pontja b) alpontjának aa. alpontja és a (2) bekezdés 6. pontja alapján növelt időszakok és a (2) bekezdés 4. pontjának d) alpontja alapján növelt gyakornoki idők összesen nem haladhatják meg a három évet. Mindazonáltal, ha

1. a (2) bekezdés 6. pontja szerint teljesített képzés elvégzéséhez az oktatási jogszabályok rendelkezései alapján több mint tizenkét iskolai szint volt szükséges, ez az időtartam a tizenkettedik iskolai szinten túl minden egyes elvégzett iskolai szint után egy évvel meghosszabbodik;

2. a (2) bekezdés 4. pontjának d) alpontja szerinti befejezett gyakornoki idő az említett rendelkezések alapján 36 hónapot meghaladó időt igényelt, ez az időtartam a 36 hónapnál hosszabb ideig végzett gyakornoki idő minden egyes hónapja után egy hónappal meghosszabbodik.

[…]”

11 A tisztviselő előmenetelének és az ebből következő illetménybeli helyzetének a meghatározását lehetővé tévő referencia-időpont a 2010. évi GehG 113. §-ának (10) és (11) bekezdése alapján csak kérelemre volt megállapítható, egyebekben az addigi rendelkezések 2003. december 31-én hatályos változatának további alkalmazandósága mellett.

A 2015. évi GehG

12 A Bíróság 2014. november 11-i Schmitzer ítéletében (C-530/13, EU:C:2014:2359) megállapított, a GehG 2010-ből eredő, életkoron alapuló hátrányos megkülönböztetés megszüntetése érdekében a 2015. évi Dienstrechts-Novelle (a köztisztviselők jogállásáról szóló törvény 2015. évi módosítása, BGBl. I, 65/2015) és a Besoldungsrechtsanpassungsgesetz (az illetmények kiigazításáról szóló törvény, BGBl. I 104/2016) révén módosított, 2015. évi Bundesbesoldungsreform (az illetményreformról szóló 2015. évi szövetségi törvény, BGBl. I, 32/2015) visszaható hatállyal módosította a 2010. évi GehG-t (a továbbiakban: 2015. évi GehG).

13 A 2015. évi GehG „Besorolás és előmenetel” című 8. §-ának (1) bekezdése a következőket írta elő:

„[…] A besorolást és a további előmenetelt az illetmény szempontjából figyelembe vett szolgálati idő alapján határozzák meg.”

14 A 2015. évi GehG „Az illetmény szempontjából figyelembe vett szolgálati idő” című 12. §-ának (1) bekezdése értelmében:

„Az illetmény szempontjából figyelembe vett szolgálati idő az előmenetel szempontjából figyelembe vehető foglalkoztatási időszakokat, valamint a beszámítható korábbi időszakokat foglalja magában.”

15 A 2015. évi GehG 169c. §-a, amely a szolgálatban álló köztisztviselők új illetmény- és előmeneteli rendszerbe való átsorolására vonatkozik, a következőket írta elő:

„(1) A 169d. §-ban felsorolt foglalkoztatási csoportokba és illetménykategóriákba tartozó összes, 2015. február 11-én szolgálatban álló köztisztviselőt a következő rendelkezések alapján kizárólag addigi illetményüket alapul véve kell átsorolni a jelen szövetségi törvény által újonnan létrehozott illetményrendszerbe. A köztisztviselőket először addigi illetményük alapján az új

illetményrendszer azon fizetési fokozatába kell besorolni, amelyben fennmarad addigi illetményük. […]

(2) A köztisztviselők új illetményrendszerbe való átsorolására az illetményük szempontjából figyelembe vett évek számának átalány jellegű meghatározása útján kerül sor. Az átalány jellegű meghatározás szempontjából az átsorolási összeg az irányadó. Az átsorolási összeg a köztisztviselő 2015. februári (az átsorolási hónap) havi illetményének kiszámítása során az esetleges rendkívüli előmenetelek nélkül alapul vett teljes fizetés. […]

2a. Átsorolási összegként azon fizetési fokozat fizetését kell figyelembe venni, amely ténylegesen irányadó volt az átsorolási hónapra kifizetett illetmények szempontjából (fizetési jegyzék szerinti besorolás). Az illetmények jogszerűségének értékelését ennek során mind azok jogalapját, mind pedig összegét illetően mellőzni kell. A kifizetett illetmények utólagos helyesbítése csak annyiban veendő figyelembe az átsorolási összeg kiszámítása során, amennyiben

1. automatikus adatfeldolgozó rendszerbe történő betáplálás során elkövetett ténybeli hibák kijavítását szolgálja, és

2. a hibás betáplálás nyilvánvalóan eltér a – betáplálás időpontjában már rendelkezésre álló okiratokkal alátámasztott – tervezett betáplálástól.

[…]

(3) Az átsorolt köztisztviselő illetménye szempontjából figyelembe vett évek számát az első fizetési fokozatból (az 1. nap kezdete) ugyanazon foglalkoztatási csoport azon fizetési fokozatába lépéshez szükséges évek számában kell meghatározni, amelyben a 2015. február 12-én hatályos törvényszövegben az átsorolási összegnél összegüket tekintve alacsonyabb illetmények közül a legmagasabb szerepel. Amennyiben az átsorolási összeg megegyezik az ugyanazon foglalkoztatási csoport egyik fizetési fokozatában szereplő legalacsonyabb összeggel, úgy ezt a fizetési fokozatot kell figyelembe venni. Az összevetés alapjául szolgáló összegeket a kereskedelemben szokásos módon egész euróra kell kerekíteni.

(4) Az illetmény szempontjából figyelembe vett évek (3) bekezdés alapján meghatározott száma nő a magasabb fizetési fokozatba történő utolsó előlépés időpontja és az átsorolási hónap vége között eltelt időszakkal, amennyiben ez az időszak az előlépés szempontjából figyelembe vehető.

[…]”

16 A 2015. évi GehG 175. §-a (79) bekezdésének 3. pontja értelmében a törvény 8. és 12. §-a, beleértve azok címét is, a 2015. évi GehG 2015. évi törvényszövegében a kihirdetés napját követő napon, azaz 2015. február 12-én lép hatályba, és e cikkek korábbi szövegváltozatai a folyamatban lévő vagy jövőbeli eljárásokban már nem alkalmazhatók.

A 2020. évi GehG

17 A Bíróság 2019. május 8-i Leitner ítéletében (C-396/17, EU:C:2014:2359; a továbbiakban: Leitner ítélet) és 2019. május 8-i Österreichischer Gewerkschaftsbund ítéletében (C-24/17, EU:C:2019:373) megállapított, a GehG 2015-ből eredő, életkoron alapuló hátrányos megkülönböztetés megszüntetése érdekében a 2019. évi második Dienstrechts-Novelle (a

köztisztviselők jogállásáról szóló törvény 2019. évi második módosítása) és a 2020. évi Dienstrechts-Novelle (a köztisztviselők jogállásáról szóló törvény 2020. évi módosítása; BGBl. I 153/2020) módosította a 2015. évi GehG-t (a továbbiakban: 2020. évi GehG).

18 A 2020. évi GehG 169f. §-a értelmében:

„(1) Azon köztisztviselők esetében,

1. akik [a köztisztviselők jogállásáról szóló törvény 2019. évi második módosítása] kihirdetésének napján szolgálatban állnak, és

2. akiket a 169c. § (1) bekezdése alapján (adott esetben a 169d. § (3), (4) vagy (6) bekezdésével összefüggésben) helyeztek át, és

3. akiknek a folyamatban lévő szolgálati jogviszonyra vonatkozó előmeneteli referencia-időpontot először a 18. életév betöltése előtti időszakok kizárásával határozták meg, és

4. akik tekintetében a 3. pont szerinti első megállapítást követően a 18. életév betöltése előtti időszakokat nem vették figyelembe [az illetményreformról szóló 2010. évi szövetségi törvény] rendelkezései szerint, és azok nem befolyásolták a besorolást, mivel figyelmen kívül hagyták az első előléptetéshez szükséges időtartam e szövetségi törvény szerinti meghosszabbítását,

a[z illetménytáblázat] szerinti besorolást hivatalból újból, határozattal kell megállapítani.

[…]

(3) Amennyiben a [a köztisztviselők jogállásáról szóló törvény 2019. évi második módosítása] kihirdetése napján folyamatban lévő eljárások elsődleges tárgya a korábbi kiegészítő szolgálati idők beszámítása, az előmeneteli referencia-időpont újbóli meghatározása, különösen a[z illetményreformról szóló 2010. évi szövetségi törvény] 113. §-ának (10) bekezdése alapján, az illetmény szempontjából figyelembe vett szolgálati időnek, illetve a köztisztviselő illetménytáblázat szerinti fizetési fokozatának az (1) bekezdés 3. pontja szerinti újbóli megállapítása ezen eljárások keretében történik. A [köztisztviselők jogállásáról szóló törvény 2019. évi második módosítása] kihirdetésének napján folyamatban lévő eljárásokban, amelyekben ilyen kérdést előzetes kérdésként kell eldönteni, az értékelésre az Allgemeines Verwaltungsverfahrensgesetz 1991 [(az általános közigazgatási eljárásról szóló 1991. évi törvény, BGBl. 51/1991)] 38. §-ának sérelme nélkül, (6) bekezdésének megfelelően kerül sor.

(4) Az (1)–(3) bekezdésben említett újbóli megállapítást az összehasonlítási referencia-időpont (169. g. §) meghatározását követően, az illetmény szempontjából figyelembe vett szolgálati idő 2015. február 28-i rögzítésével kell meghatározni. A 169c. § szerinti, illetmény szempontjából figyelembe vett szolgálati időt az összehasonlítási referencia-időpont és az előmeneteli referencia-időpont közötti időszakkal növelni kell, amennyiben az összehasonlítási referencia-időpont megelőzi az előmeneteli referencia-időpontot, ellenkező esetben ezen időszakkal csökkenteni kell. Az összehasonlítás szempontjából az az utolsó előmeneteli referencia-időpont irányadó, amelyet a 18. életév betöltése előtti időszakok kizárásával határoztak meg.

[…]

(6) Az illetmény összegét visszaható hatállyal, az előmenetelhez szükséges szolgálati idő figyelembevételével kell megállapítani

1. a (4) bekezdés esetében (a 2015. március 1-jét megelőző időszakokra a hatályos törvényszöveg 169c. §-ának (6b) bekezdése és [a köztisztviselők jogállásáról szóló törvény 2020. évi módosítása] szerinti törvényszöveg 8. §-a alapján, az illetménytáblázatban újonnan megállapított vett szolgálati idő függvényében […]

[…]”

19 A 2020. évi GehG 169 g. §-a a következőképpen rendelkezik:

„(1) Az összehasonlítási referencia-időpont kiszámításakor a fiatal személyek munkahelyi védelméről szóló, 1994. június 22-i 94/33/EK tanácsi irányelv (HL 1994. L 216., 12. o.; magyar nyelvű különkiadás 5. fejezet, 2. kötet, 213. o.) 4. cikke (2) bekezdésének b) pontja szerinti kombinált szakképzési rendszerben folytatott munkavégzéshez előírt alsó korhatár elérését követően teljesített azon korábbi időszakokat, amelyeket az előmeneteli referencia-időpont kiszámítása során előzetesen figyelembe kellett volna venni, vagy amelyeket a 18 éves korhatár figyelmen kívül hagyásával előzetesen figyelembe kellett volna venni, a felvétel napját megelőző időpontra visszamenően, a (2)–(6) bekezdésnek megfelelően figyelembe kell venni.

(2) Az összehasonlítási referencia-időpont kiszámítása során az előmeneteli referencia-időpontra vonatkozó következő rendelkezéseket kell alkalmazni a (3)–(6) bekezdéssel összhangban:

1. a 2007. évi Dienstrechts-Novelle [(a köztisztviselők jogállásáról szóló törvény 2007. évi második módosítása; BGBl. I 96/2007)] szerinti törvényszöveg 12. cikke,

2. a [2011. évi Dienstrechts-Novelle (a köztisztviselők jogállásáról szóló törvény 2011. évi módosítása; BGBl. I 140/2011)] szerinti törvényszöveg 12a. cikke,

3. a [2004. évi Dienstrechts-Novelle (a köztisztviselők jogállásáról szóló törvény 2004. évi módosítása; BGBl. I 176/2004)] szerinti törvényszöveg 113. cikke,

4. a [2007. évi Dienstrechts-Novelle (a köztisztviselők jogállásáról szóló törvény 2007. évi módosítása, BGBL. I 53/2007)] szerinti törvényszöveg 113a. cikke,

5. a [köztisztviselők jogállásáról szóló törvény 2004. évi módosítása] szerinti törvényszöveg 1. melléklete,

Az azon foglalkoztatási csoportra vonatkozó rendelkezéseket kell alkalmazni, amelyhez a köztisztviselő a 169f. § (4) bekezdésének utolsó mondata szerinti előmeneteli referencia-időpont meghatározásakor tartozott.

(3) A (2) bekezdés 1–5. pontjában foglaltaktól eltérően

1. a [94/33] irányelv 4. cikke (2) bekezdésének b) pontja szerinti kombinált szakképzési rendszerben folytatott munkavégzéshez előírt alsó korhatár elérését megelőzően teljesített korábbi időszakok a 18. életév betöltése előtt teljesített időszakok helyébe lépnek;

2. az olyan foglalkoztatási csoportokba tartozó tisztviselők esetében, akik tekintetében az előmeneteli referencia-időpontra vonatkozó rendelkezések előírják, hogy a felsőoktatási intézményben folytatott és sikeresen teljesített tanulmányi időszakot előzetesen be kell számítani, csak azokat a felsőoktatási intézményben folytatott és sikeresen teljesített tanulmányi időszakokat kell előzetesen beszámítani, amelyeket
   a) a köztisztviselő tizenkettedik évfolyamba történő felvétele naptári évének augusztus 31-ét követő nap és

Amennyiben a tisztviselőre alkalmazandó iskolai szabályok főszabály szerint tizenkét évfolyamnál hosszabb általános tanulmányi időt írnak elő, az előzetesen figyelembe veendő időszak minden további évfolyam után egy évvel meghosszabbodik;
   b) a következő naptári év június 30-át követő nap között végzett el.

3. a művészetért, a kultúráért, a közszolgálatért és a sportért felelős szövetségi miniszter egyetértésével a 12. § (2) bekezdése 1. pontjának a) alpontja szerinti egyenértékű szakmai tevékenység időszakait teljes mértékben figyelembe kell venni, amennyiben azokat
   a) a köztisztviselő 18. életévének betöltését megelőzően teljesítette, vagy
   b) a köztisztviselő a 18. életévének betöltését követően teljesítette, ha az akkor hatályos törvényszöveg 12. §-ának (3) bekezdése értelmében az egyéb időszakok előzetes beszámítására a köz érdekében felső korhatár vonatkozott.

   Az átsoroláskor esetlegesen bekövetkező veszteség kiszámítása során ezeket az időszakokat az osztrák helyi önkormányzatnál teljesített időszakoknak kell tekinteni;

4. az egyéb időszakokat, amelyeket legfeljebb három éves időtartamban, a fele mértékéig kell beszámítani, legfeljebb hét éves időtartamban, a fele mértékéig kell beszámítani;

5. a helyi önkormányzatnál képzési szerződéssel, tanulóként teljesített időszakokat csak akkor kell előzetesen beszámítani, ha a köztisztviselő 2000. március 31. után lépett munkaviszonyba;

6. A [Bundesgesetz über die Abgeltung von wissenschaftlichen und künstlerischen Tätigkeiten an Universitäten und Universitäten der Künste (az egyetemeken és művészeti főiskolákon végzett tudományos és művészeti tevékenységek díjazásáról szóló szövetségi törvény, BGBl 463/1974)] 6. §-a szerinti kutatási (művészeti) munkatársként (képzésben) eltöltött időszakokat csak akkor kell előzetesen beszámítani, ha a köztisztviselő 2001. szeptember 30-át követően lépett munkaviszonyba.

(4) A csak felerészben beszámítandó egyéb időszakokat az összehasonlítási referencia-időpont kiszámításánál csak akkor kell figyelembe venni, ha a felerészben beszámítandó időszak a 4 évet meghaladja.

(5) Amennyiben – például átsorolás esetén – a 18. életév betöltése után teljesített időszakok előzetes beszámítására vonatkozóan jogszabály felső határt vagy veszteséget ír elő, e rendelkezéseket valamennyi beszámítandó időszakra azonos módon kell alkalmazni.

(6) Amennyiben a (3)–(5) bekezdés nem rendelkezik eltérően, az egyes időszakok előzetes beszámítása a 18. életév betöltését követően teljesített időszakokat illetően jogerőre emelkedik, ha azokat a 2. § (1)–(5) bekezdésben, illetve e rendelkezések korábban hatályos szövegében foglalt rendelkezések alapján előzetesen már teljes mértékben beszámították, vagy azokat nem

számították be ilyen módon az előmeneteli referencia-időpont meghatározásakor (a 169f. § (4) bekezdésének utolsó mondata).”

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

20 FW és CE az osztrák szövetségi állam köztisztviselői.

21 Az 1970-ben született FW 1985. szeptember 1-jétől 1988. augusztus 1-jéig egy állami vállalatnál dolgozott. 1991. július 1-jén az osztrák szövetségi közszolgálat kötelékébe lépett. Az előmenetele és az illetménytáblázat szerinti besorolása szempontjából irányadó referencia-időpontként 1989. szeptember 17-ét határozták meg.

22 Az 1972-ben született CE 1987. szeptember 1-jétől 1990. augusztus 31-ig egy osztrák helyi önkormányzatnál volt gyakornok. 1995. november 1-jén az osztrák szövetségi közszolgálat kötelékébe lépett. Az előmenetele és az illetménytáblázat szerinti besorolása szempontjából irányadó referencia-időpontként 1990. szeptember 23-át határozták meg.

23 2010-ben, az illetményreformról szóló 2010. évi szövetségi törvény kihirdetését követően FW és CE kihirdetését követően mindketten kérelmet nyújtottak be arra vonatkozóan, hogy új előmeneteli referencia-időpont állapítsanak meg számukra, és ennek során vegyék figyelembe a tizennyolcadik életévük betöltése előtt szerzett jogosultsági időszakokat is, illetve ennek megfelelően igazítsák ki az illetménytáblázat szerinti besorolásukat.

24 Az adóhatóság a kérelmek elbírálásakor új referencia-időpontokat állapított meg FW és CE tekintetében: 1986. szeptember 1-jét, illetve 1987. július 1-jét. A hatályos nemzeti jog alapján azonban elutasította az illetménytáblázat szerinti besorolásuk módosítását.

25 2013-ban FW újabb kérelmet nyújtott be a fizetési fokozatára vonatkozó előmeneteli referencia-időpontnak, és ebből következően az illetménytáblázat szerinti besorolásának megállapítása, valamint azon illetményhátralékok kifizetése iránt, amelyek a 18. életévének betöltése előtt szerzett jogosultsági időszakokra tekintettel járnak.

26 CE pedig 2015-ben kérte a 2010-ben benyújtott kérelmét követően megállapított új előmeneteli referencia-időpont alapján járó illetményhátralék kifizetését, valamint a 2015. évi GehG 169c. §-ának (2) bekezdésében előírt átsorolási összeg korrekcióját.

27 Mivel az adóhatóság elutasította FW kérelmét, CE kérelme tárgyában pedig nem hozott kellő időben határozatot, mindketten keresetet nyújtottak be a Bundesverwaltungsgerichthez (szövetségi közigazgatási bíróság, Ausztria). E bíróság FW tekintetében 2020. szeptember 28-i ítéletében, CE tekintetében pedig 2020. október 27-i ítéletében az előmeneteli referencia-időpontot FW esetében egy nappal, azaz 1989. szeptember 16-ra hozta előre, CE esetében pedig négy nappal, azaz 1990. szeptember 19-re hozta előre, és elutasította a kereseteknek az illetményhátralékok kifizetésére irányuló részét.

28 Ezt követően FW és CE felülvizsgálati kérelmet nyújtott be ezen ítéletekkel szemben a kérdést előterjesztő bírósághoz, a Verwaltungsgerichtshofhoz (legfelsőbb közigazgatási bíróság, Ausztria).

29 E bíróság elöljáróban megjegyzi, hogy az osztrák közszolgálati illetményrendszer eredetileg azon az elven alapult, hogy a köztisztviselő által 18. életévének betöltése előtt teljesített foglalkoztatási időszakokat az előmeneteli referencia-időpont meghatározásakor nem kell figyelembe venni.

30 E tekintetben a kérdést előterjesztő bíróság emlékeztet arra, hogy a nemzeti jogalkotó az illetményreformról szóló 2010. évi szövetségi törvényt csak a 2009. június 18-i Hütter ítéletet (C-88/08, EU:C:2009:381) követően fogadta el, amelyben a Bíróság megállapította, hogy az osztrák köztisztviselők illetményének meghatározására vonatkozó szabályok ellentétesek az uniós joggal, mivel nem írják elő a 18. életév betöltése előtt teljesített szolgálati idők figyelembevételét.

31 E törvény hatálybalépését követően a 18. életév betöltése előtt teljesített időszakokat a 2010. évi GehG rendelkezéseinek megfelelően figyelembe lehetett venni az előmeneteli referencia-időpont meghatározása során, de csak az érintett köztisztviselő kérelmére, és ennek következtében az első fizetési fokozatból a másodikba történő előrelépéshez szükséges idő három évvel meghosszabbodott. A Bíróság a 2014. november 11-i Schmitzer ítéletében (C-530/13, EU:C:2014:2359) lényegében úgy ítélte meg, hogy a 2000/78 irányelvvel ellentétes az a nemzeti szabályozás, amely az életkoron alapuló hátrányos megkülönböztetés megszüntetése céljából figyelembe veszi a 18. életév betöltését megelőző képzési és szolgálati időket, ám ezzel egyidejűleg kizárólag az ilyen hátrányos megkülönböztetést elszenvedő köztisztviselők tekintetében az egyes foglalkoztatási csoportok és illetménykategóriák első fizetési fokozatából a második fizetési fokozatába lépéshez szükséges időtartam három évvel való meghosszabbítását írja elő.

32 A kérdést előterjesztő bíróság pontosítja, hogy a nemzeti jogalkotó ezt követően elfogadta az illetményreformról szóló 2015. évi szövetségi törvényt és az illetményreformról szóló 2016. évi törvényt annak érdekében, hogy a 2015. február 11-én szolgálatban álló köztisztviselők tekintetében az előmeneteli referencia-időponton alapuló illetményrendszert az illetmény szempontjából figyelembe vett szolgálati időn alapuló, új rendszerrel váltsa fel, és olyan átsorolási mechanizmust vezessen be, amelyben az átsorolásra a 2010. évi GehG szabályai szerint kiszámított „átsorolási összeg” függvényében kerül sor, és amely tehát végső soron a GehG 2010. évi hatálybalépése, azaz 2010. augusztus 31. előtt felvett alkalmazottak tekintetében az illetménytörvény előző változatának azon rendelkezésein alapult, amelyek a felvételt megelőzően szerzett szakmai tapasztalat beszámításánál különbséget tettek aszerint, hogy a szakmai tapasztalatra az érintettek 18. életévének betöltése előtt vagy után került-e sor, és amelyek hátrányosan megkülönböztető jellegét a Bíróság a 2009. június 18-i Hütter ítéletben (C-88/08, EU:C:2009:381) megállapította.

33 E tekintetben a Bíróság a Leitner ítéletében megállapította, hogy a 2015. évi GehG-ből eredő illetmény- és előmeneteli rendszer is ellentétes az uniós joggal, és lényegében úgy ítélte meg, hogy ez a szabályozás nem alkalmas arra, hogy a 2010. évi GehG-ből eredő illetmény- és előmeneteli rendszer által hátrányos helyzetbe hozott köztisztviselők számára hátrányos megkülönböztetéstől mentes rendszert hozzon létre, mivel véglegesen fenntartja velük szemben az e rendszer által bevezetett, életkoron alapuló hátrányos megkülönböztetést.

34 A kérdést előterjesztő bíróság rámutat, hogy az osztrák jogalkotó azért fogadta el a köztisztviselők jogállásáról szóló törvény 2019. évi második módosítását, hogy a nemzeti szabályozást összhangba hozza a 2000/78 irányelvvel és a Bíróság fent említett ítélkezési gyakorlatával, különösen a Leitner ítélettel. Ez a törvény azokra a köztisztviselőkre vonatkozik, akiket az akkor alkalmazandó illetménytáblázat szerinti szolgálati idejük alapján, a 18. életévük betöltését megelőzően teljesített időszakok utólagos beszámítása nélkül soroltak át az új illetményrendszerbe. Az osztrák jogalkotó ezzel tehát egy új, hivatalból alkalmazandó besorolás alapjait teremtette meg, amellyel a 2020. évi

GehG 169f. §-ának és 169 g. §-ának megfelelően a köztisztviselő tizennyolcadik életévének betöltése előtt szerzett jogosultsági időszakoknak az összehasonlítási referencia-időpont meghatározása révén, hivatalból történő újraértékelését írta elő.

35 A kérdést előterjesztő bíróság pedig arra keresi a választ, hogy köztisztviselők jogállásáról szóló törvény 2019. évi második módosítása ezentúl megszüntette-e a Bíróság által korábban megállapított hátrányos megkülönböztetést.

36 Először is e bíróság megjegyzi, hogy a 2020. évi GehG által előírt illetményrendszer továbbra is a köztisztviselők olyan átsorolási mechanizmusán alapul, amely a 2015. február 28-án alkalmazandó illetménytáblázat szerinti szolgálati idő alapján történik, amelynek meghatározását a Bíróság a Leitner ítéletében hátrányosan megkülönböztetőnek ítélte. A 2015. februári, vagyis az átsorolási hónapnak megfelelő illetményt kétségtelenül korrigálni kell az előmeneteli referencia-időpont és a 2020. évi GehG 169 g. §-ában előírt összehasonlítási referencia-időpont közötti különbséggel. Mindazonáltal a 169 g. § (3) bekezdésének 4. pontjában előírt, a felerészben beszámítandó „egyéb időszakok” felső határának három évről hét évre emelését semlegesíti a 169 g. § (4) bekezdésében bevezetett, átalányjellegű levonás, amelynek értelmében ezen időszakokat az összehasonlítási referencia-időpont kiszámításánál csak akkor kell figyelembe venni, ha azok a négy évet meghaladják.

37 Másodszor, a kérdést előterjesztő bíróság megjegyzi, hogy a 2020. évi GehG 169f. §-a (1) bekezdésének 3. és 4. pontja értelmében azok a köztisztviselők, akiknek a köztisztviselők jogállásáról szóló törvény 2019. évi második módosításának hatálybalépését megelőzően benyújtott, erre irányuló kérelme benyújtását követően, a 18. életévük betöltése előtt szerzett jogosultsági időszakokat figyelembe véve újból kiszámították a referencia-időpontot, és akiknek az illetménytáblázat szerinti besorolásukat ennek megfelelően felülvizsgálták, nem részesülnek a 2020. évi GehG 169 g. §-ában előírt, ezen besorolásra vonatkozó újbóli meghatározás alá. Ezzel szemben, ha a tisztviselők – mint a jelen ügyben is – ilyen kérelmeket nyújtottak be, és rájuk nézve szintén új referencia-időpontot határoztak meg, ez azonban még nem befolyásolta az illetménytáblázat szerinti besorolásukat, rájuk ezentúl a 2020. évi GehG 169 g. §-át kell alkalmazni, és ezért fennáll a veszélye annak, hogy – mint a jelen ügyben is – sem a rájuk alkalmazandó referencia-időpontot, sem az illetménytáblázat szerinti besorolásukat tekintve nem lennének ténylegesen jobb helyzetben. A Bíróság ítélkezési gyakorlatából, különösen a 2020. július 16-i État belge [Családegyesítés – Kiskorú gyermek] ítéletből (C-133/19, C-136/19 és C-137/19, EU:C:2020:577, 42. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat) márpedig az következik, hogy az egyenlő bánásmód és a jogbiztonság elvével nem egyeztethető össze, hogy a kérelem sikeressége a kereset intézésének, illetve elbírálásának gyorsaságától, tehát a kérelmezőnek fel nem róható körülményektől függjön.

38 Harmadszor, a kérdést előterjesztő bíróság rámutat, hogy az összehasonlítás referencia-időpontjának meghatározásával összefüggésben a 2020. évi GehG 169 g. §-a (3) bekezdésének 5. pontja csak akkor írja elő a gyakornoki idők teljes mértékben történő beszámítását, ha az érintett köztisztviselőt 2000. március 31. után vették fel a belföldi területi önkormányzathoz. Ezzel szemben az ezen időpontot megelőzően felvett tisztviselők által teljesített gyakornoki időnek csak a fele számítható be „egyéb időszakként”. Ebből következően amennyiben ez a rendszer hátrányos helyzetbe hozza az említett időpont előtt felvett, általában idősebb köztisztviselőket, az az életkoron alapuló közvetett hátrányos megkülönböztetésnek minősülhet.

39 E körülmények között a Verwaltungsgerichtshof (legfelsőbb közigazgatási bíróság) úgy határozott, hogy az eljárást felfüggeszti, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdéseket terjeszti a Bíróság elé:

„1) Úgy kell-e értelmezni az uniós jogot, különösen a [2000/78] irányelvnek [a Charta] 21. cikkével összefüggésben értelmezett 1., 2. és 6. cikkét, hogy azzal ellentétes a olyan nemzeti rendelkezés, amely az életkoron alapuló hátrányos megkülönböztetést megvalósító díjazási rendszert olyan díjazási rendszerrel váltja fel, amelyben a köztisztviselő besorolását továbbra is a díjazás szempontjából figyelembe vett, a korábbi díjazási rendszer alapján egy bizonyos átsorolási hónapra (2015. február) vonatkozóan nem megkülönböztetésmentesen megállapított évek határozzák meg, és ennek során e besorolás az eredetileg megállapított korábbi szolgálati idő tekintetében kétségtelenül kiigazításra kerül egy összehasonlítási referencia-időpont megállapításával, amelynek esetében azonban a tizennyolcadik életév betöltését követő időszakok tekintetében csak a felerészben figyelembe veendő egyéb időszakokat vonják felülvizsgálat alá, és amelynek esetében azon időszak négy évvel történő kiterjesztését, amelyben korábbi szolgálati időt kell figyelembe venni, azzal biztosítják, hogy a felerészben figyelembe veendő egyéb időszakokat csak annyiban kell figyelembe venni az összehasonlítási referencia időpont megállapítása során, amennyiben az a felerészben figyelembe veendő négy évet meghaladja (felerészben figyelembe veendő négy év átalányjellegű levonása)?

2) Más választ kell-e adni az első kérdésre azon eljárások vonatkozásában, amelyekben a köztisztviselők jogállásáról szóló törvény 2019. évi második módosítása hatálybalépése előtt már megállapítottak ugyan egy új előmeneteli referencia-időpontot, ez azonban még nem gyakorolt hatást a köztisztviselő illetménybeli helyzetére, mivel a hatóság még nem hozott döntést az uniós jog közvetlen alkalmazásával, és amelyekben az életkoron alapuló hátrányos megkülönböztetést megvalósító módon meghatározott előmeneteli referencia-időpont tekintetében jelenleg újból meg kell állapítani az összehasonlítási referencia-időpontot az időközben meghatározott előmeneteli referencia-időpont figyelembevétele nélkül, és a felerészben figyelembe veendő egyéb időszakokra nem vonatkozik az átalány jellegű levonás?

3) Úgy kell-e értelmezni az uniós jogot, különösen a [2000/78] irányelvnek [a Charta] 21. cikkével összefüggésben értelmezett 1., 2. és 6. cikkét, hogy azzal ellentétes az olyan nemzeti rendelkezés, amelynek alapján a díjazás szempontjából figyelembe vett évek és az illetménybeli helyzet újbóli megállapítása ellenére a valamely belföldi helyi hatósággal fennálló képzési jogviszonyban töltött időszakokat csak akkor kell figyelembe venni az összehasonlítási referencia időpont megállapítása során, ha a köztisztviselő 2000. március 31. után lépett szolgálati jogviszonyba, és ellenkező esetben ezen időszakokat csak felerészben figyelembe veendő időszakokként számítják be, és ezáltal ezen időszakokra kiterjed az átalány jellegű levonás, mindamellett e rendelkezés jellemzően a hosszabb szolgálati idővel rendelkező köztisztviselőket hozza hátrányos helyzetbe?”

A Bíróság előtti eljárás

40 2022. szeptember 21-i levelében az osztrák kormány tájékoztatta a Bíróságot az előzetes döntéshozatalra utaló határozat óta bekövetkezett törvénymódosításról, nevezetesen arról, hogy a 2022. évi Dienstrechts-Novelle (a köztisztviselők jogállásáról szóló törvény 2022. évi módosítása; BGBl. I 137/2022) visszamenőleges hatállyal hatályon kívül helyezte a 2020. évi GehG 169f. §-a (1) bekezdésének 4. pontját.

41 Ezt követően a Bíróság felvilágosítást kért a kérdést előterjesztő bíróságtól, és annak pontosítására kérte, hogy egyrészt meg tudja-e erősíteni az említett törvénymódosítást, másrészt ilyen körülmények között fenn kívánja-e tartani előzetes döntéshozatal iránti kérelmét, harmadrészt pedig ha igen, akkor milyen következtetéseket kell levonni ebből a törvénymódosításból a jelen előzetes döntéshozatal iránti kérelemre vonatkozóan.

42 2022. október 19-i levelében a kérdést előterjesztő bíróság először is megerősítette a 2020. évi GehG 169f. §-a (1) bekezdése 4. pontjának visszamenőleges hatállyal történt hatályon kívül helyezését. Ezt követően jelezte, hogy ez a törvénymódosítás nem érinti az első és a harmadik kérdést. Végül, ami a második kérdést illeti, a szóban forgó törvénymódosítás nem befolyásolja annak relevanciáját, mivel ez a kérdés elsősorban a 2020. évi GehG 169f. §-a (3) bekezdésének értelmezésére vonatkozik. A nemzeti eljárási szabályoknak megfelelően a kérdést előterjesztő bíróság által adott értelmezés mindenképpen az alapeljárásban megtámadott közigazgatási határozat meghozatalának időpontjában fennálló ténybeli és jogi helyzet alapján történik, ezért a később elfogadott jogszabályi módosítások nem relevánsak, még akkor sem, ha visszaható hatályúak. Következésképpen e bíróság úgy határozott, hogy a jelen előzetes döntéshozatal iránti kérelmet teljes egészében fenntartja.

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekről

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett első kérdésről

43 Az előterjesztő bíróság első kérdése lényegében arra irányul, hogy a 2000/78 irányelvnek a Charta 21. cikkével összefüggésben értelmezett 1., 2. és 6. cikkét úgy kell-e értelmezni, hogy azokkal ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, amelynek értelmében a köztisztviselő besorolását egy olyan korábbi illetményrendszer illetménytáblázata szerinti szolgálati idő alapján határozzák meg, amelyet hátrányosan megkülönböztetőnek minősítettek amiatt, hogy ez az illetményrendszer e szolgálati idő meghatározása szempontjából kizárólag a köztisztviselő felvételét megelőzően, a 18. életévének betöltésétől kezdődően teljesített jogosultsági időszakok beszámítását engedi meg, az ezen életkor betöltését megelőzően teljesített időszakok beszámítását pedig kizárja, amennyiben ez a szabályozás azt írja elő, hogy a köztisztviselő felvételét megelőzően teljesített, korábban kiszámított jogosultsági időszakok korrekcióját egy olyan összehasonlítási referencia-időpont meghatározásával kell végrehajtani, amelynek alkalmazásában az említett szolgálati idő megállapításához ezentúl figyelembe veszik a köztisztviselő tizennyolcadik életévének betöltése előtt teljesített jogosultsági időszakokat, ha egyrészt a tizennyolcadik életév betöltése után teljesített időszakok tekintetében csak a „felerészben beszámítandó egyéb időszakokat” veszik figyelembe, másrészt ezeket az „egyéb időszakokat” három évről hét évre növelik, de csak annyiban veszik figyelembe, amennyiben a négy évet meghaladják.

44 Elöljáróban hangsúlyozni kell, hogy a jelen ügyben ily módon felmerül a kérdés, hogy a Bíróság által megállapított, életkoron alapuló eltérő bánásmódot megszűntnek lehet-e tekinteni abban az esetben, ha az ilyen eltérő bánásmód végleges megszüntetésére irányuló nemzeti szabályozás azt írja elő, hogy a köztisztviselő illetménytáblázat szerinti szolgálati idejének újraszámítása keretében a felvételt megelőzően teljesített jogosultsági időszakokat akkor is figyelembe kell venni, ha a köztisztviselő azokat a 18. életévének betöltését megelőzően teljesítette, konkrétan a korábbi nemzeti szabályozás által előírt három év helyett hét év alatt, felerészben beszámítandó „egyéb időszakként”, de az említett időszakok csak akkor teszik lehetővé az illetménytáblázat szerinti szolgálati idő meghatározását, ha a négy évet meghaladják.

45 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy a többek között az életkoron alapuló hátrányos megkülönböztetés tilalmát a Charta 21. cikke rögzíti, valamint hogy ezt a tilalmat a foglalkoztatás és munkavégzés területén a 2000/78 irányelv pontosította (2022. november 17-i Ministero dell'Interno [A rendőrfelügyelők felvételi korhatára] ítélet C-304/19, EU:C:2021:897, 19. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

46 Így első lépésként is azt kell megvizsgálni, hogy az alapügyben szóban forgó nemzeti szabályozás a 2000/78 irányelv 2. cikkének (1) bekezdése értelmében vett eltérő bánásmódot valósít-e meg.

47 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy e rendelkezés értelmében az „egyenlő bánásmód elve" azt jelenti, hogy az ezen irányelv 1. cikkében említett okok alapján nem szabad semmiféle közvetlen vagy közvetett hátrányos megkülönböztetést tenni. Az említett irányelv 2. cikke (2) bekezdésének a) pontja pontosítja, hogy az (1) bekezdésének alkalmazásában akkor áll fenn közvetlen hátrányos megkülönböztetés, ha az említett irányelv 1. cikkében említett okok bármelyike miatt valaki hasonló helyzetben lévő másik személyhez képest kedvezőtlen bánásmódban részesül.

48 Az alapügyben az ezen összehasonlítás szempontjából releváns személyi kategóriák egyrészt azok a köztisztviselők, akik – akár csak részben is – 18. életévük betöltése előtt teljesítettek jogosultsági időszakokat, másrészt azok, akik ezen életkor betöltését követően ugyanilyen jellegű, hasonló tartamú időszakokat teljesítettek.

49 A Bíróság rendelkezésére álló iratokból kitűnik, hogy az osztrák jogalkotó a köztisztviselők jogállásáról szóló törvény 2019. évi második módosításának elfogadásával új rendszert vezetett be a köztisztviselők illetménytáblázat szerinti szolgálati idejének annak érdekében történő meghatározására, hogy a nemzeti szabályozást összhangba hozzák a Bíróságnak a Leitner ítéletből eredő ítélkezési gyakorlatával.

50 A 2020. évi GehG 169f. §-a (1) bekezdésének elfogadásával az említett jogalkotónak az volt a célja, hogy az illetménytáblázatban hivatalból rögzítse a 2015. évi GehG 169c. §-a (2) bekezdésének megfelelően az „átsorolási összeg" alapján végrehajtott átsorolási mechanizmus hatálya alá tartozó, szolgálatban álló köztisztviselők besorolását, noha ezt az átsorolási összeget olyan rendelkezések alapján határozták meg, amelyek a felvételt megelőzően szerzett jogosultsági időszakok beszámítását illetően különbséget tesznek aszerint, hogy a szóban forgó időszakok az érintettek 18. életévének betöltését megelőzően vagy azt követően valósultak-e meg.

51 Márpedig a Leitner ítéletében a Bíróság kimondta, hogy a szolgálatban álló köztisztviselők új díjazási és előmeneteli rendszerbe való átsorolása, amelyre a 2015. évi GehG 169c. §-a (2) bekezdésének megfelelően került sor, és amelynek keretében a köztisztviselők első besorolását a korábbi rendszer alapján kapott utolsó illetményük alapján határozták meg, fenntartja az ezzel a korábbi rendszerrel bevezetett, a 2000/78 irányelv értelmében vett, életkoron alapuló közvetlen hátrányos megkülönböztetést.

52 Ezért meg kell vizsgálni, hogy a köztisztviselők jogállásáról szóló törvény 2019. évi második módosításával bevezetett módosítások ténylegesen és véglegesen megszüntették-e az említett, a korábbi illetményrendszer szerves részét képező, életkoron alapuló közvetlen hátrányos megkülönböztetést.

53 Hangsúlyozni kell, hogy az illetménytáblázat szerinti szolgálati időnek az e törvény által bevezetett, újbóli meghatározása két szakaszban történik. Először is, a 2020. évi GehG 169f. §-a (4) bekezdésének megfelelően át kell venni a 2015. február 28-i illetménytáblázatban a szolgálati időt. Ezt a szolgálati időt a 2015. évi GehG 169c. §-ának (2) bekezdése értelmében vett átsorolási összeg, vagyis a köztisztviselő 2015. februárra (átsorolási hónap) kapott havi illetménye kiszámításának alapjául szolgáló bruttó illetmény alapján számítják ki.

54 Másodszor, az illetménytáblázat szerinti szolgálati időt a 2020. évi GehG 169f. §-a (4) bekezdésének második mondata értelmében korrigálni lehet az előmeneteli referencia-időpont és az összehasonlítási referencia-időpont közötti, a 2020. évi GehG 169 g. §-ában előírt szabályok szerint kiszámított különbség figyelembevételével annak érdekében, hogy az említett szolgálati időt adott esetben növeljék a köztisztviselő felvételét megelőzően teljesített szakmai tevékenységi időszakok beszámítása során korábban elszenvedett hátrány időtartamával.

55 Márpedig egyrészt a Leitner ítéletből (37. pont) az következik, hogy a 2015. évi GehG-ből következő illetménytáblázat alkalmas arra, hogy fenntartsa a korábbi díjazási és előmeneteli rendszer hatásait, azon kapcsolatnál fogva, amelyet az e rendszer alapján járó utolsó illetmény és az új díjazási és előmeneteli rendszerben való besorolás között állít fel.

56 Mivel az átsoroláskor nem tesznek különbséget a korábbi díjazási és előmeneteli rendszer által hátrányosan érintett és nem érintett köztisztviselők között, úgy tűnik, hogy az alapügyben alkalmazandó osztrák illetményrendszer – legalábbis kezdetben – továbbra is a Leitner ítélet szerint kiszámított előmeneteli referencia-időponton, valamint az abból következő átsorolási összegen alapul.

57 Másrészt a 2020. évi GehG 169 g. §-ának (1) bekezdése értelmében az összehasonlítási referencia-időpontot úgy kell kiszámítani, hogy a felvétel napjára vonatkozóan előzetesen figyelembe kell venni a 14. életév – az uniós jog szerint a munkaviszony létesítéséhez szükséges alsó korhatár – betöltését követően teljesített korábbi jogosultsági időszakokat, és így lehetővé válik a GehG 2020 169 g. §-a (2) bekezdésének 1. pontjában említett időszakok – lényegében bizonyos, teljes egészében figyelembe veendő foglalkoztatási és képzési időszakok, valamint a jelen ítélet 44. pontjában említett „egyéb időszakok” – beszámítása abban az esetben is, ha azokat a köztisztviselő tizennyolcadik életévének betöltését megelőzően teljesítette.

58 E tekintetben az osztrák kormány magyarázata szerint ez az újbóli kiszámítás az addig lezárt 48 047 eset közül 19 463 esetben az illetménytáblázat szerinti szolgálati idő legalább egy hónappal és legfeljebb egy évvel történő növekedését eredményezte, 2821 esetben pedig az illetménytáblázat szerinti szolgálati idő több mint egy évvel történő növekedéséhez vezetett, és az utóbbi esetekben többnyire olyan alkalmazottakról volt szó, akik olyan munkaviszonyt vagy – a C-88/08. sz. ügy alapjául szolgáló eljárásban szereplő G. Hütterhez hasonlóan – beszámítható képzési jogviszonyt létesítettek a tizennyolcadik életévük betöltése előtt, amelyek tekintetében ezeket az időszakokat az ezen alkalmazottak illetménytáblázat szerinti besorolásának meghatározásához mostantól teljes egészében jogosultsági időszakként kell beszámítani.

59 Úgy tűnik tehát – fenntartva, hogy ezt a kérdést előterjesztő bíróságnak kell megvizsgálnia –, hogy az összehasonlítási referencia-időpont ténylegesen lehetővé tette a köztisztviselő tizennyolcadik életévének betöltését megelőzően teljesített jogosultsági időszakok figyelembevételét a korábban a 2015. évi GehG 169c. §-a alapján, az említett időszakok figyelembevétele nélkül meghatározott szolgálati idő korrekciója érdekében.

60 A kérdést előterjesztő bíróság ugyanakkor megjegyzi, hogy a 2020. évi GehG 169 g. §-a (6) bekezdésének megfelelően nem kell figyelembe venni az érintett köztisztviselő felvételét megelőzően teljesített jogosultsági időszakokat, mivel a tizennyolcadik életév betöltését követően teljesített azon időszakok, amelyeket az előmeneteli referencia-időpont tekintetében már értékeltek, nem értékelhetők újra.

61 A 2020. évi GehG 169 g. §-ának (4) bekezdésében előírt „átalány jellegű levonás” alapján azonban a felerészben beszámított „egyéb időszakokat” csak abban az esetben kell előzetesen figyelembe venni az összehasonlítási referencia-időpont kiszámításánál, ha azok a négy évet meghaladják.

62 E tekintetben a kérdést előterjesztő bíróság megjegyzi, hogy bár a köztisztviselők jogállásáról szóló törvény 2007. évi második módosításával módosított 1956. évi illetménytörvény 12. cikke (1) bekezdése 2. pontjának b) alpontja alapján felerészben beszámítandó „egyéb időszakok” felső határát a 2020. évi GehG 169 g. §-a (3) bekezdésének 4. pontja három évről hét évre emelte, e cikk (4) bekezdéséből következően az „egyéb időszakok” felső határának hét évre történő emelését ellensúlyozza az utóbbi rendelkezésben előírt négyévi, átalányjellegű levonás.

63 Ugyanakkor meg kell állapítani egyrészt, hogy úgy tűnik, hogy a 2020. évi GehG 169 g. §-ának (4) bekezdése valamennyi szolgálatban álló köztisztviselőre alkalmazandó, tekintet nélkül arra, hogy a 2015. évi GehG-ből eredő korábbi díjazási és előmeneteli rendszer életkoruk miatt hátrányosan érintette-e az említett köztisztviselőket, aminek vizsgálata szintén a kérdést előterjesztő bíróság feladata. Másrészt úgy tűnik, hogy az e rendelkezésben előírt négyéves átalánylevonás attól függetlenül alkalmazandó, hogy a tisztviselő milyen életkorban – tizennyolcadik életévének betöltését megelőzően vagy után – teljesítette szakmai tevékenységének „egyéb időszakait”.

64 Mindazonáltal hangsúlyozni kell, hogy mivel a 14. és 18. életév között teljesített jogosultsági időszakok felerészben történő beszámítását semlegesíti a 2020. évi GehG 169 g. §-ának (4) bekezdésében előírt négyéves átalánylevonás alkalmazása, azok a köztisztviselők, akik csak a 18. életévük betöltését megelőzően teljesítettek ilyen időszakokat, nem jogosultak arra, hogy az illetménytáblázat szerint magasabb beosorolásban részesüljenek.

65 Ebből következően a jelen ügyben a 2020. évi GehG 169 g. §-ának (4) bekezdésében előírt négyéves átalánylevonás miatt az alapeljárás felpereseinek gyakornoki ideje annak ellenére sem volt jelentős kihatással az összehasonlítási referencia-időpont kiszámítására és ennélfogva az illetménytáblázat szerinti besorolásukra, hogy a figyelembe veendő időszak tekintetében négy évvel megemelték az „egyéb időszakok” felső határát.

66 Következésképpen – a kérdést előterjesztő bíróság által elvégzendő értékelésre is figyelemmel – úgy tűnik, hogy a köztisztviselők jogállásáról szóló törvény 2019. évi második módosítása nem szüntette meg a Leitner ítéletben megállapított, életkoron alapuló hátrányos megkülönböztetést, mivel az illetménytáblázat szerinti szolgálati idő meghatározása során továbbra is eltérő bánásmódot alkalmaznak azon köztisztviselők között, akik – akár csak részben – 18. életévük betöltése előtt szereztek szakmai tapasztalatot, és azok között, akik ezen életkor elérését követően ugyanolyan jellegű és hasonló időtartamú tapasztalatot szereztek.

67 Második lépésként azt kell megvizsgálni, hogy ez az eltérő bánásmód a 2000/78 irányelv 6. cikkének (1) bekezdése alapján igazolható-e.

68 E rendelkezés értelmében az irányelv 2. cikkének (2) bekezdése ellenére a tagállamok rendelkezhetnek úgy, hogy az életkoron alapuló eltérő bánásmód nem jelent hátrányos megkülönböztetést, ha – a nemzeti jog keretein belül – jogszerű céllal, például jogszerű foglalkoztatáspolitikai, munkaerőpiaci, vagy szakképzési céllal objektív és észszerű módon igazolhatók, valamint e cél elérésének eszközei megfelelőek és szükségesek.

69 A jelen ügyben a Bíróság rendelkezésére álló iratok szerint az alapügy tárgyát képező díjazási és előmeneteli rendszerre vonatkozó jogszabályi módosításokat költségvetési és közigazgatási megfontolások vezérelték, aminek vizsgálata a kérdést előterjesztő bíróság feladata.

70 A Bíróság ítélkezési gyakorlatából következően a költségvetési megfontolások ugyan alapul szolgálhatnak a tagállam szociálpolitikai döntéseihez, és hatással lehetnek az elfogadni kívánt rendelkezések jellegére vagy hatályára, e megfontolások azonban önmagukban nem minősülhetnek a 2000/78 irányelv 6. cikkének (1) bekezdése értelmében vett jogszerű célnak (2011. július 21-i Fuchs és Köhler ítélet, C-159/10 és C-160/10, EU:C:2011:508, 74. pont). Ugyanez vonatkozik az osztrák kormány által említett közigazgatási jellegű megfontolásokra is (a Leitner-ügyben hozott ítélet 43. pontja, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

71 Ezért még ha az alapeljárásban szereplő szabályozás alkalmas is arra, hogy biztosítsa a 2015. évi GehG által előírt díjazási rendszer által kedvezően érintett köztisztviselők szerzett jogainak és jogos bizalmának védelmét, a korábbi díjazási és előmeneteli rendszer által hátrányosan érintett köztisztviselők tekintetében nem alkalmas hátrányos megkülönböztetéstől mentes rendszer létrehozására, mivel úgy tűnik, hogy velük szemben fenntartja a korábbi rendszer által létrehozott, életkoron alapuló hátrányos megkülönböztetést (lásd analógia útján: Leitner ítélet, 49. pont).

72 A fenti megfontolások összességéből az következik, hogy az első kérdésre azt a választ kell adni, hogy a 2000/78 irányelvnek a Charta 21. cikkével összefüggésben értelmezett 1., 2. és 6. cikkét úgy kell értelmezni, hogy azokkal ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, amelynek értelmében a köztisztviselő besorolását egy olyan korábbi illetményrendszer illetménytáblázata szerinti szolgálati idő alapján határozzák meg, amelyet hátrányosan megkülönböztetőnek minősítettek amiatt, hogy ez az illetményrendszer e szolgálati idő meghatározása szempontjából kizárólag a köztisztviselő felvételét megelőzően, a 18. életévének betöltésétől kezdődően teljesített jogosultsági időszakok beszámítását engedi meg, az ezen életkor betöltését megelőzően teljesített időszakok beszámítását pedig kizárja, amennyiben ez a szabályozás azt írja elő, hogy a köztisztviselő felvételét megelőzően teljesített, korábban kiszámított jogosultsági időszakok korrekcióját egy olyan összehasonlítási referencia-időpont meghatározásával kell végrehajtani, amelynek alkalmazásában az említett szolgálati idő megállapításához ezentúl figyelembe veszik a köztisztviselő tizennyolcadik életévének betöltése előtt teljesített jogosultsági időszakokat, ha egyrészt a tizennyolcadik életév betöltése után teljesített időszakok tekintetében csak a felerészben beszámítandó „egyéb időszakokat” veszik figyelembe, másrészt ezeket az „egyéb időszakokat” három évről hét évre növelik, de csak annyiban veszik figyelembe, amennyiben a négy évet meghaladják.

A második kérdés

73 Az előterjesztő bíróság második kérdése lényegében arra irányul, hogy az uniós jogot úgy kell-e értelmezni, hogy azzal ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, amely azon köztisztviselők tekintetében, akiknek az illetménytáblázatbeli besorolásuk újbóli meghatározására irányuló eljárás volt folyamatban az illetménytáblázatot is tartalmazó illetményrendszerre vonatkozó

törvénymódosítás kihirdetésének időpontjában, azt írja elő, hogy az illetményeket az összehasonlítási referencia-időpontra vonatkozó új, a jogosultsági időszakok felső határát illetően új korlátozásokat tartalmazó rendelkezéseknek megfelelően újból ki kell számítani, míg az illetményeket nem kell újra kiszámítani azon tisztviselők esetében, akiknél az azonos tárgyban korábban indított eljárást már lezárták egy olyan végleges határozattal, amely az azon korábbi illetményrendszer alapján kedvezőbben meghatározott referencia-időponton alapul, amelynek hátrányosan megkülönböztetőnek minősített rendelkezéseinek alkalmazásától a nemzeti bíróság az uniós jog által előírt egyenlő bánásmód elvét közvetlenül alkalmazva eltekintett.

74 E kérdés megválaszolása érdekében meg kell vizsgálni, hogy az alapügyben szereplő nemzeti szabályozás, amennyiben az illetményeknek az összehasonlítási referencia-időpontra vonatkozó rendelkezések alapján végzett újraszámítását attól teszi függővé, hogy a köztisztviselő illetménytáblázat szerinti besorolásának újbóli meghatározására irányuló eljárás a szabályozás kihirdetésének időpontjában folyamatban volt vagy lezárult, az uniós joggal ellentétes eltérő bánásmódot valósít-e meg.

75 E tekintetben egyrészt a 2020. évi GehG 169f. §-ának (3) bekezdéséből kitűnik, hogy amennyiben a köztisztviselők felvételét megelőzően teljesített foglalkoztatási időszakok beszámítására irányuló eljárások folyamatban voltak a köztisztviselők jogállásáról szóló törvény 2019. évi második módosítása kihirdetésének napján, az előmeneteli referencia-időpont újbóli meghatározása, az illetménytáblázat szerinti szolgálati idő újbóli meghatározása vagy e köztisztviselők illetménytáblázat szerinti besorolásának meghatározása ezen eljárások keretében történik.

76 Másrészt a 2020. évi GehG 169f. §-a (1) bekezdése 4. pontjának *a contrario* értelmezéséből az következik, hogy az ilyen átsorolásból ki vannak zárva azok a köztisztviselők, akik esetében a köztisztviselők jogállásáról szóló törvény 2019. évi második módosítása kihirdetésének napján az erre irányuló kérelem alapján a köztisztviselők 18. életévének betöltését megelőzően teljesített foglalkoztatási időszakait figyelembe véve már véglegesen meghatározták az új előmeneteli referencia-időpontot, és így ezen új időpont alkalmazása következtében jobb lett az érintett köztisztviselők illetménytáblázat szerinti besorolása.

77 Ezért az összehasonlítható személyi kategóriák tekintetében a 2020. évi GehG 169f. §-ának (3) bekezdése alapján – a kérdést előterjesztő bíróság által elvégzendő értékelésre is figyelemmel – úgy tűnik, hogy azok a tisztviselők, akik le tudták zárni azokat az eljárásokat, amelyekben az életkoron alapuló hátrányos megkülönböztetésre hivatkoztak, jogosultak arra, hogy a felvételüket megelőzően, 18 éves koruk előtt teljesített foglalkoztatási időszakokat teljes mértékben figyelembe vegyék. Ezzel szemben abban az esetben, ha az ilyen eljárások a köztisztviselők jogállásáról szóló törvény 2019. évi második módosítása kihirdetésének napján, azaz 2019. július 8-án még nem zárultak le, az érintett tisztviselőket ugyanúgy kell kezelni, mint az összes többi tisztviselőt, akik esetében az összehasonlítási referencia-időpontot hivatalból kell kijavítani.

78 Úgy tűnik tehát, hogy – a kérdést előterjesztő bíróság által elvégzendő vizsgálat szükségességét is fenntartva – az első köztisztviselői kategória tekintetében megszüntették a Bíróság által a Leitner ítéletben hátrányosan megkülönböztetőnek minősített bánásmódot, mivel ezek a köztisztviselők részesülhettek az ezen ítélet 75. pontjában kifejtett megoldásban, amely többek között abban áll, hogy mindaddig, amíg el nem fogadják az egyenlő bánásmódot helyreállító intézkedéseket, a korábbi díjazási és előmeneteli rendszer által hátrányos helyzetbe hozott tisztviselők számára ugyanazokat az előnyöket kell biztosítani, mint amelyekben a kedvezményezett tisztviselők

részesülhettek, mind a 18. életév betöltése előtt teljesített szolgálati idők beszámítását, mind az illetménytáblázatban való előrelépést illetően. Ezzel szemben, amint az a Bíróság által az első kérdésre adott válaszból következik, a második tisztviselői kategória esetében nem ez a helyzet.

79 A kérdést előterjesztő bíróság megjegyzi, hogy ami az alapeljárás második kategóriába tartozó felpereseit illeti, az adóhatóság mindegyikük esetében újból kiszámította az előmeneteli referencia-időpontot, amelynél a felvételüket követően rájuk alkalmazott előmeneteli referencia-időponthoz képest három további évet számítottak be. Az új számítások következtében azonban nem lett jobb e felperesek illetménytáblázat szerinti besorolása, mivel a rájuk vonatkozó eljárások a köztisztviselők jogállásáról szóló törvény 2019. évi második módosítása kihirdetésének napján még folyamatban voltak. Így az összehasonlítási referencia-időpontnak ismét a felvételüket követően rájuk alkalmazott előmeneteli referencia-időpontból kell következnie, vagyis egy olyan időpontból, amelyet hátrányosan megkülönböztető módon számítottak ki. Ebből következik, hogy az említett felperesekre alkalmazandó előmeneteli referencia-időpont nem három évvel, hanem csupán néhány nappal lett jobb.

80 E tekintetben hangsúlyozni kell, hogy minden olyan intézkedés, amely az uniós joggal ellentétes hátrányos megkülönböztetés megszüntetésére irányul, ideértve azokat az egyedi intézkedéseket is, amelyek a hátrányos helyzetbe hozott kategóriába tartozó személyek számára ugyanazon előnyöket kívánja biztosítani, mint amelyekben a kedvezményezett kategóriába tartozó személyek részesülnek, az uniós jog végrehajtásának minősülnek, amelynek tiszteletben kell tartania az uniós jog követelményeit (lásd ebben az értelemben: 2019. október 7-i Safeway ítélet, C-171/18, EU:C:2019:839, 37. pont).

81 E követelmények között szerepelnek a Charta 20. cikkében foglalt egyenlő bánásmód általános elvéből és a jogbiztonság elvéből eredő követelmények.

82 Márpedig a Bíróság ítélkezési gyakorlatából az következik, hogy a 2020. évi GehG 169f. §-ának (3) bekezdéséhez hasonló nemzeti szabályozás, amely az alapeljárásban fennállóhoz hasonló körülmények között azokat a köztisztviselőket, akik eljárást indítottak a rájuk vonatkozó előmeneteli referencia-időpontnak a felvételüket megelőzően teljesített foglalkoztatási időszakok alapján történő újbóli megállapítása iránt, eltérően kezeli aszerint, hogy az ezen időszakok felülvizsgálatára hatáskörrel rendelkező hatóságok vagy bíróságok már jogerős határozatot hoztak-e, ellentétes a Charta 20. cikkében rögzített egyenlő bánásmód elvével és a jogbiztonság elvével, amelyek az időrendi szempontból ugyanabban a helyzetben lévő valamennyi kérelmező számára azonos és előre látható elbánást követelnek meg, amennyiben úgy tűnik, hogy az említett időszakok beszámítása az érintett tisztviselőknek fel nem róható körülményektől, például a kérelmeik elbírálásának időtartamától függ (lásd analógia útján: 2021. szeptember 9-i Bundesrepublik Deutschland [Családtag] ítélet, C-768/19, EU:C:2021:709, 41. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

83 A fenti megfontolásokra tekintettel a második kérdésre azt a választ kell adni, hogy a Charta 20. cikkében rögzített egyenlő bánásmód elvét, valamint a jogbiztonság elvét úgy kell értelmezni, hogy azokkal ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, amely azon köztisztviselők tekintetében, akiknek az illetménytáblázatbeli besorolásuk újbóli meghatározására irányuló eljárás volt folyamatban az illetménytáblázatot is tartalmazó illetményrendszerre vonatkozó törvénymódosítás kihirdetésének időpontjában, azt írja elő, hogy az illetményeket az összehasonlítási referencia-időpontra vonatkozó új, a jogosultsági időszakok felső határát illetően új korlátozásokat tartalmazó rendelkezéseknek megfelelően újból ki kell számítani, és így

a 2000/78 irányelvnek a Charta 21. cikkével összefüggésben értelmezett 1., 2. és 6. cikkével ellentétes, életkoron alapuló hátrányos megkülönböztetés nem szűnik meg, míg az illetményeket nem kell újra kiszámítani azon tisztviselők esetében, akiknél az azonos tárgyban korábban indított eljárást már lezárták egy olyan végleges határozattal, amely az azon korábbi illetményrendszer alapján kedvezőbben meghatározott referencia-időponton alapul, amelynek hátrányosan megkülönböztetőnek minősített rendelkezéseinek alkalmazásától a nemzeti bíróság az uniós jog által előírt egyenlő bánásmód elvét közvetlenül alkalmazva eltekintett.

A harmadik kérdésről

84 Az előterjesztő bíróság harmadik kérdése lényegében arra irányul, hogy a 2000/78 irányelvnek a Charta 21. cikkével összefüggésben értelmezett 1., 2. és 6. cikkét úgy kell-e értelmezni, hogy azokkal ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, amely szerint az összehasonlítási referencia-időpont meghatározásánál a belföldi területi önkormányzatnál teljesített gyakornoki időt csak abban az esetben kell teljes mértékben figyelembe venni, ha az állam az érintett köztisztviselőt egy bizonyos időpontot követően vette fel, míg a gyakornoki időt – átalányjellegű levonás mellett – felerészben kell beszámítani, amennyiben az állam az érintett köztisztviselőt ezen időpontot megelőzően vette fel.

85 Mindenekelőtt emlékeztetni kell arra, hogy – amint az a jelen ítélet 47. pontjából is következik – a 2000/78 irányelv 1. cikkével összefüggésben értelmezett 2. cikkének (1) bekezdésében foglaltak szerint ezen irányelv alkalmazásában az egyenlő bánásmód elve megköveteli, hogy semmilyen, többek között az életkoron alapuló hátrányos megkülönböztetés nem állhat fenn, sem közvetlenül, sem közvetetten. Az említett irányelv 2. cikke (2) bekezdésének b) pontjából az irányelv alkalmazásában az következik továbbá, hogy életkoron alapuló közvetett hátrányos megkülönböztetés akkor áll fenn, ha egy látszólag semleges előírás, feltétel vagy gyakorlat egy bizonyos életkorú személyt más személyekkel szemben hátrányos helyzetbe hoz, kivéve ha ez az előírás, feltétel vagy gyakorlat törvényes cél által objektíve igazolható, és a cél elérésére irányuló eszközök megfelelők és szükségesek.

86 Következésképpen annak meghatározása érdekében, hogy az alapeljárás felperesei hivatkozhatnak-e az előző pontban ismertetett elvre, meg kell vizsgálni, hogy az alapeljárásban fennállóhoz hasonló körülmények között az osztrák szövetségi állam által 2000. március 31-ig felvett köztisztviselők és az ezen időpontot követően felvett köztisztviselők közvetlenül vagy közvetve eltérő bánásmódban részesülnek-e a felvételük időpontjában betöltött életkoruk miatt.

87 E tekintetben meg kell állapítani, hogy a 2020. évi GehG 169 g. §-a (3) bekezdése 5. pontjának megfelelően az összehasonlítási referencia-időpont meghatározásánál a belföldi területi önkormányzatnál eltöltött gyakornoki időt csak abban az esetben kell teljes mértékben figyelembe venni, ha az osztrák szövetségi állam az érintett köztisztviselőt 2000. március 31-ét követően vette fel.

88 A jelen ügyben az alapeljárás felpereseinek a belföldi területi önkormányzatnál eltöltött gyakornoki ideje az összehasonlítási időpont meghatározásánál nem vehető teljes egészében figyelembe, mivel őket az osztrák szövetségi állam 2000. március 31-ét megelőzően vette fel.

89 Ez az eltérő bánásmód tehát abból az időpontból következik, amikor az osztrák szövetségi állam felvette a köztisztviselőket, mivel ezen időponttól függően kell alkalmazni a gyakornoki idő beszámítására vonatkozó szabályokat.

90 Márpedig a gyakornoki idő beszámítására vonatkozóan a 2020. évi GehG-ból eredő szabályok alkalmazásának egyetlen releváns kritériumaként a tisztviselőnek az osztrák szövetségi állam által történt felvételének a GehG 2020 169 g. cikke (3) bekezdésének 5. pontjában említett időpontja a tisztviselőnek a felvétel időpontjában betöltött életkorától független kritériumnak minősül. Következésképpen ez a kritérium, amely az új szabályok alkalmazását kizárólag a tisztviselő felvételének időpontjától teszi függővé, mint objektív és semleges tényező nyilvánvalóan nem jelenti a felvett személyek életkorának figyelembevételét (2019. február 14-i Horgan és Keegan ítélet, C-154/18, EU:C:2019:113, 25. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

91 Következésképpen a belföldi területi önkormányzatnál eltöltött gyakornoki időnek az osztrák szövetségi államnál történő szolgálatba lépés időpontjától függő új beszámítási feltételei olyan kritériumon alapulnak, amely egyáltalán nem kapcsolódik az érintett köztisztviselők életkorához, mivel semmi nem utal arra, hogy az említett feltételek bármilyen, életkoron alapuló közvetett hátrányos megkülönböztetést tartalmaznának (lásd ebben az értelemben: 2022. október 20-i Curtea de Apel Alba Iulia és társai ítélet, C-301/21, EU:C:2022:811, 58. és 59. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

92 A fenti észrevételekre tekintettel a harmadik kérdésre azt a választ kell adni, hogy a 2000/78 irányelvnek a Charta 21. cikkével összefüggésben értelmezett 1., 2. és 6. cikkét úgy kell értelmezni, hogy azokkal ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, amely szerint az összehasonlítási referencia-időpont meghatározásánál a belföldi területi önkormányzatnál eltöltött gyakornoki időt csak abban az esetben kell teljes mértékben figyelembe venni, ha az állam az érintett köztisztviselőt egy bizonyos időpontot követően vette fel, míg a gyakornoki időt – átalányjellegű levonás mellett – felerészben kell beszámítani, amennyiben az állam az érintett köztisztviselőt ezen időpontot megelőzően vette fel.

A költségekről

93 Mivel ez az eljárás az alapügyben részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (második tanács) a következőképpen határozott:

1) A foglalkoztatás és a munkavégzés során alkalmazott egyenlő bánásmód általános kereteinek létrehozásáról szóló, 2000. november 27-i 2000/78/EK tanácsi irányelvnek az Európai Unió Alapjogi Chartája 21. cikkével összefüggésben értelmezett 1., 2., és 6. cikkét

a következőképpen kell értelmezni:

azokkal ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, amelynek értelmében a köztisztviselő besorolását egy olyan korábbi illetményrendszer illetménytáblázata szerinti szolgálati idő alapján határozzák meg, amelyet hátrányosan megkülönböztetőnek minősítettek amiatt, hogy ez az illetményrendszer e szolgálati idő meghatározása szempontjából kizárólag a köztisztviselő felvételét megelőzően, a 18. életévének betöltésétől kezdődően teljesített jogosultsági időszakok beszámítását engedi meg, az ezen életkor betöltését megelőzően teljesített időszakok beszámítását pedig kizárja, amennyiben ez a szabályozás azt írja elő, hogy a köztisztviselő felvételét megelőzően teljesített,

korábban kiszámított jogosultsági időszakok korrekcióját egy olyan összehasonlítási referencia-időpont meghatározásával kell végrehajtani, amelynek alkalmazásában az említett szolgálati idő megállapításához ezentúl figyelembe veszik a köztisztviselő tizennyolcadik életévének betöltése előtt teljesített jogosultsági időszakokat, ha egyrészt a tizennyolcadik életév betöltése után teljesített időszakok tekintetében csak a felerészben beszámítandó „egyéb időszakokat” veszik figyelembe, másrészt ezeket az „egyéb időszakokat” három évről hét évre növelik, de csak annyiban veszik figyelembe, amennyiben a négy évet meghaladják.

2) **Az Alapjogi Charta 20. cikkében rögzített egyenlő bánásmód elvét, valamint a jogbiztonság elvét**

a következőképpen kell értelmezni:

azokkal ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, amely azon köztisztviselők tekintetében, akiknek az illetménytáblázatbeli besorolásuk újbóli meghatározására irányuló eljárás volt folyamatban az illetménytáblázatot is tartalmazó illetményrendszerre vonatkozó törvénymódosítás kihirdetésének időpontjában, azt írja elő, hogy az illetményeket az összehasonlítási referencia-időpontra vonatkozó új, a jogosultsági időszakok felső határát illetően új korlátozásokat tartalmazó rendelkezéseknek megfelelően újból ki kell számítani, és így a 2000/78 irányelvnek az Alapjogi Charta 21. cikkével összefüggésben értelmezett 1., 2. és 6. cikkével ellentétes, életkoron alapuló hátrányos megkülönböztetés nem szűnik meg, míg az illetményeket nem kell újra kiszámítani azon tisztviselők esetében, akiknél az azonos tárgyban korábban indított eljárást már lezárták egy olyan végleges határozattal, amely az azon korábbi illetményrendszer alapján kedvezőbben meghatározott referencia-időponton alapul, amelynek hátrányosan megkülönböztetőnek minősített rendelkezéseinek alkalmazásától a nemzeti bíróság az uniós jog által előírt egyenlő bánásmód elvét közvetlenül alkalmazva eltekintett.

3) **A 2000/78 irányelvnek az Alapjogi Charta 21. cikkével összefüggésben értelmezett 1., 2. és 6. cikkét**

a következőképpen kell értelmezni:

azokkal ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, amely szerint az összehasonlítási referencia-időpont meghatározásánál a belföldi területi önkormányzatnál eltöltött gyakornoki időt csak abban az esetben kell teljes mértékben figyelembe venni, ha az állam az érintett köztisztviselőt egy bizonyos időpontot követően vette fel, míg a gyakornoki időt – átalányjellegű levonás mellett – felerészben kell beszámítani, amennyiben az állam az érintett köztisztviselőt ezen időpontot megelőzően vette fel.

Aláírások